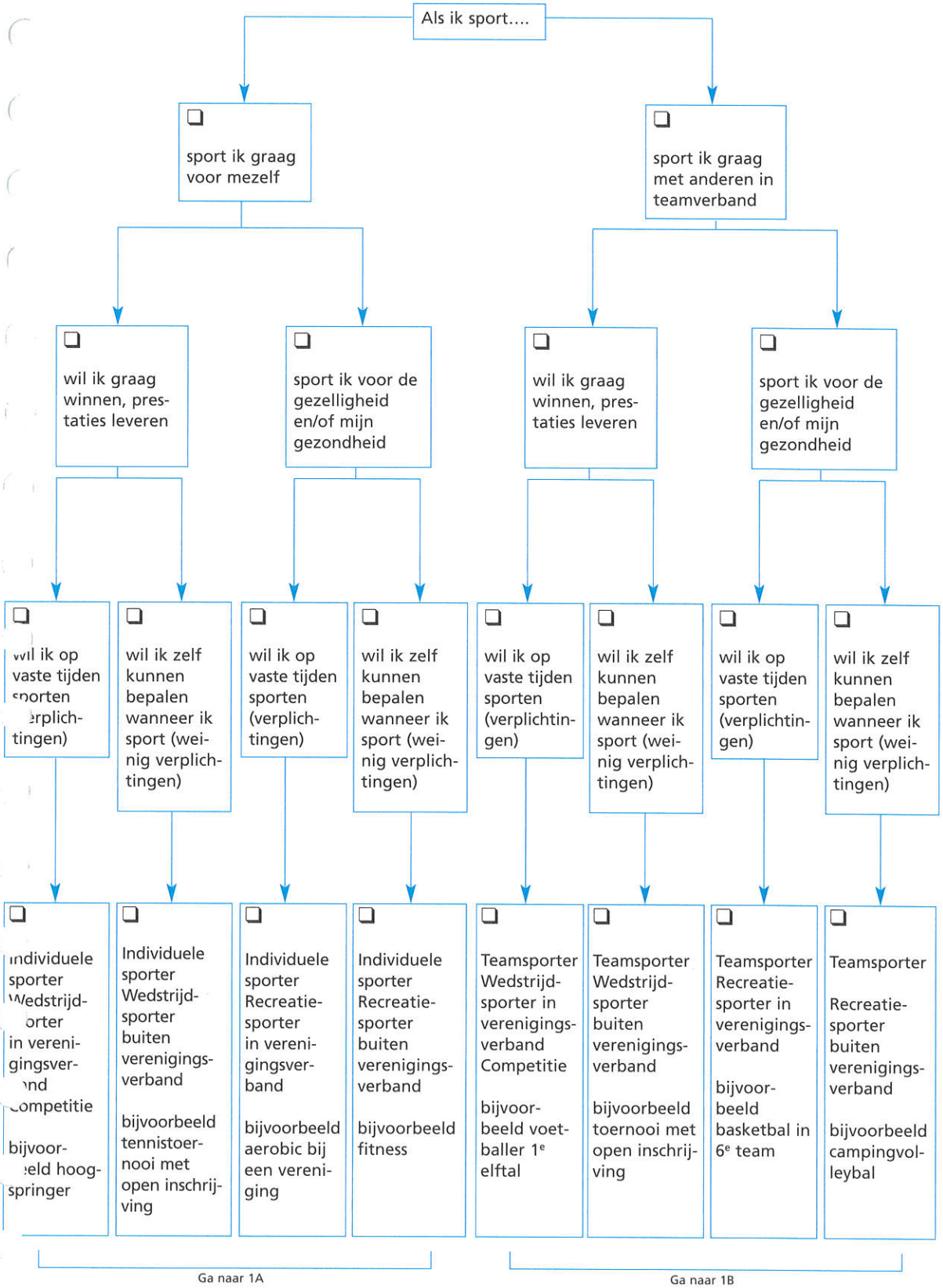
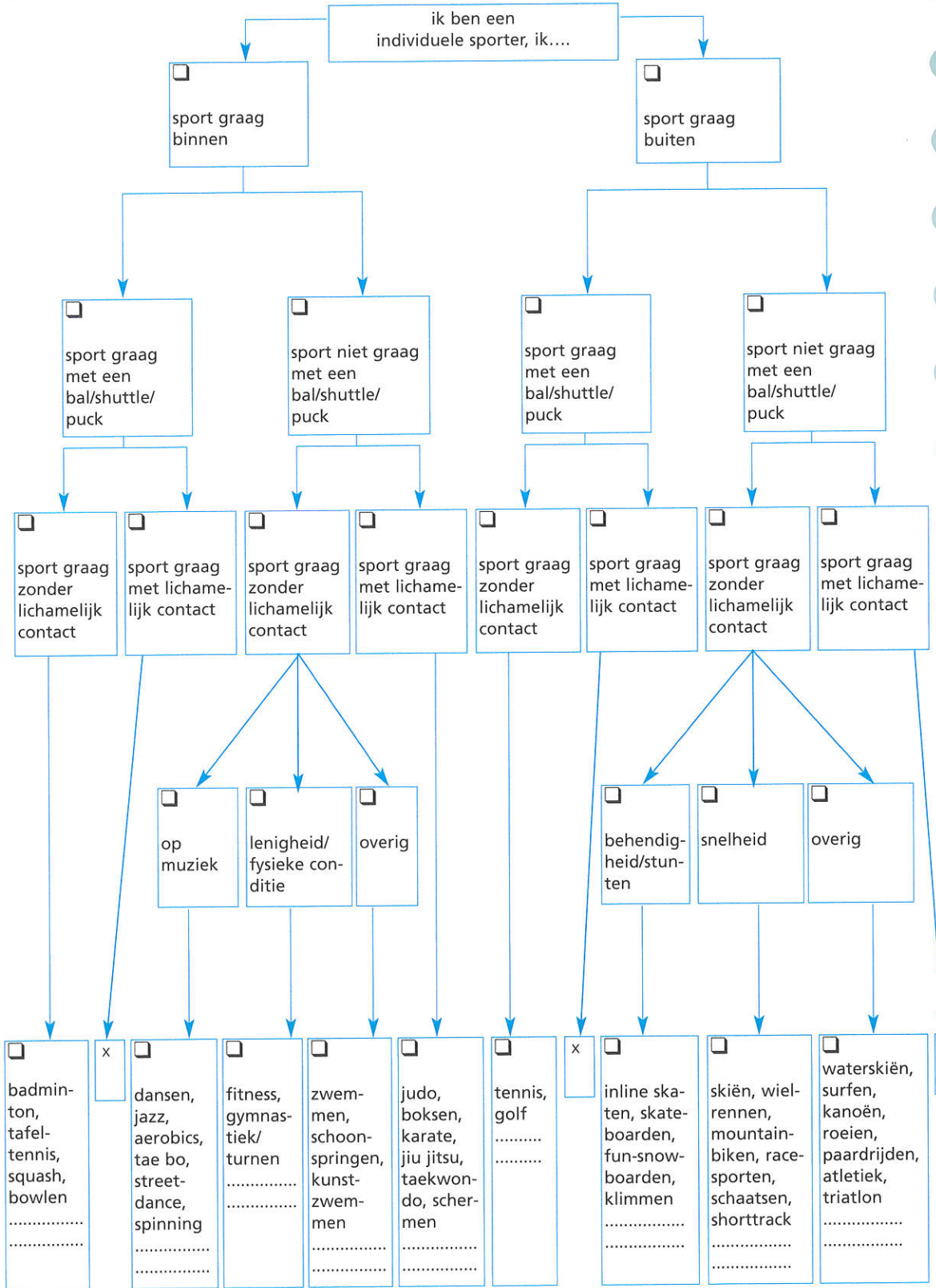

Sportkeuzetest, deel 1

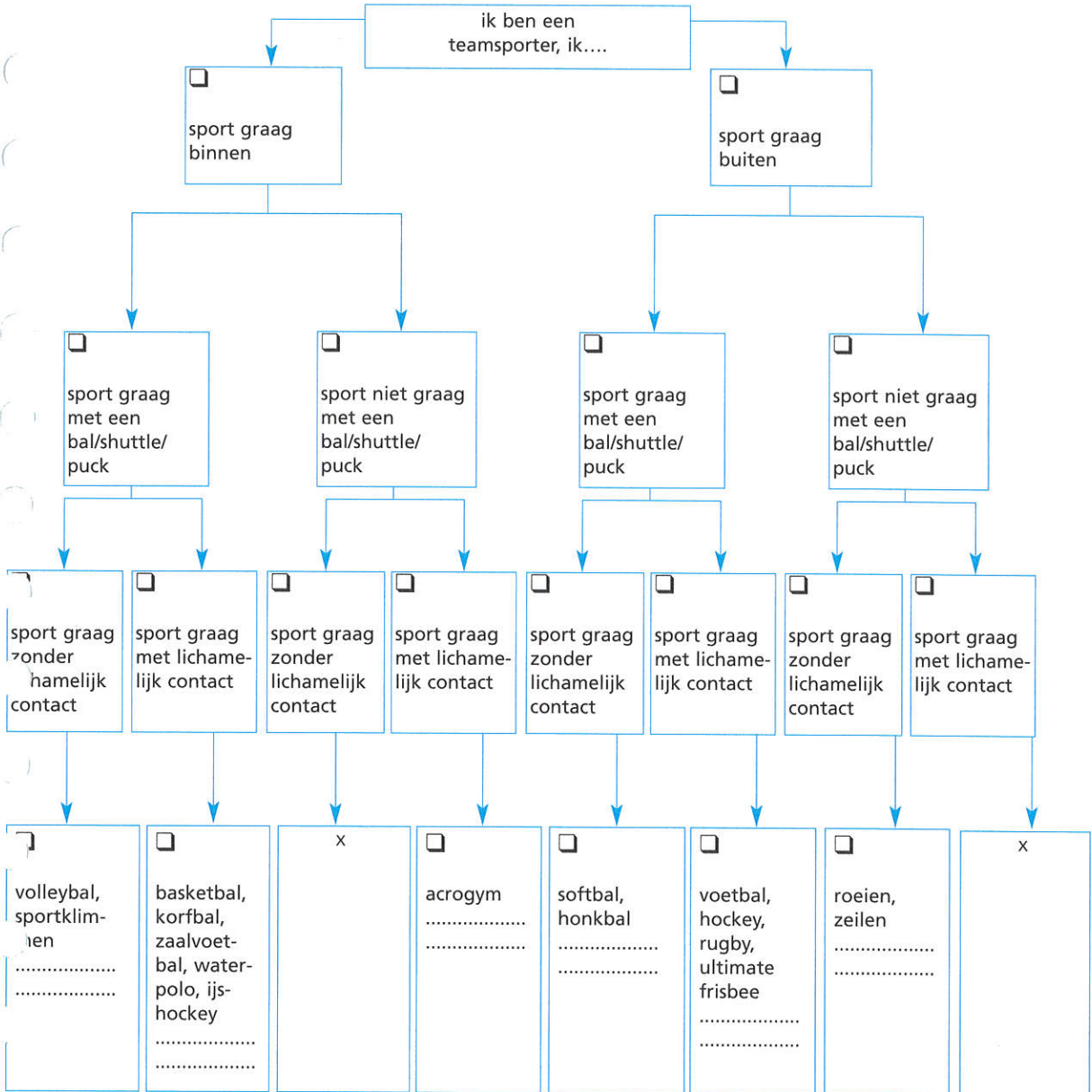
Deel 1A

Wat voor soort sporter ben jij? Je hebt net aangegeven dat je de voorkeur geeft aan individuele sporten.

Deel 1B

Wat voor soort sporter ben jij? Je hebt net aangegeven dat je de voorkeur geeft aan teamsporten.

Deel 2

Geef in de eerste kolom aan met een 1, 2, 3, 4, 5 en 6 welke sporten jou het leukst lijken. De leukste geef je aan met een 1, de op een na leukste met een 2 enzovoort.

Als een leuke sport niet in het lijstje voorkomt, dan mag je deze op de stippellijn invullen.

In de derde kolom zet je een kruisje bij de sporten die de school aanbiedt.

In de vierde kolom geef je aan welke sport uit de tweede kolom je graag wilt doen tijdens sportoriëntatie.

sporten	kies de zes leukste sporten	welke sporten biedt de school aan?	welke sport(en) kies je?
Acrogym			
Aerobics			
Atletiek			
Badminton			
Basketbal			
Callanetics*			
Dansen			
Fitness			
Frisbee			
Golf			
Handbal			
Hardlopen			
Hockey			
Honkbal/Softbal			
Inline skaten			
Jiu jitsu			
Judo			
Kano			
Karate			
Korfbal			
Langlaufen			
Mountainbiken			
Paard/pony rijden			
Rugby			
Schaatsen			
Schermen			
Shorttrack			
Skateboarden			
Skeelers			
Skiën			
Snowboarden			
Squash			

sporten	kies de zes leukste sporten	welke sporten biedt de school aan?	welke sport(en) kies je?
Steps *			
Tae bo			
Taekwondo			
Tafeltennis			
Tennis			
Toerfietsen			
Triatlon			
Turnen/gymnastiek			
Voetbal			
Volleybal			
Waterpolo			
Wielrennen			
Windsurfen			
IJshockey			
Zeilen			
Zwemmen			
.....			
.....			

Bewegen op muziek)

Deel 3

Combineer deel 1 en deel 2

Kun je de door jou gekozen sporten (deel 1) beoefenen zoals je hebt aangegeven (deel 2)?

Zoek met bijvoorbeeld behulp van de regiopagina op internet de mogelijkheden op (adres: <http://xxx.pagina.nl>). Op de plaats van de kruisjes typ je de eerste 3 (grote steden) of 4 (regio)

nummers van je telefoonnummer in. Bijvoorbeeld: <http://0511.pagina.nl>. Op de site staan diverse 'links'.

	Deel 1 : sport	Deel 2: sport/mogelijk?	Hoe en waar mogelijk bij jou in de regio?
1e keuze:			
2e keuze:			
3e keuze:			
4e keuze:			
5e keuze:			
6e keuze:			

Op internet kun je ook een aantal sportkeuzetests doen.

Ga naar een zoekmachine (bijvoorbeeld Google) en typ 'sportkeuzetest' in. Je vindt dan links naar een aantal tests.

.....
.....
.....

Geef aan welke test je hebt gedaan en welk resultaat (een of meer voor jou geschikte sporten) die test op internet heeft opgeleverd.

.....
.....
.....

Komt de uitkomst van de test overeen met de manier van sporten die je wenst? Geef ook aan waarom je voor de betreffende sport kiest.

.....
.....
.....

Welke van de aangeboden sporten bij de sportoriëntatie bij jou op school passen bij de uitkomst van de sportkeuzetests die je hebt gedaan?

1.
2.
3.
4.
5.
6.

Deel 4: Evaluatie

Ik heb bij sportoriëntatie deelgenomen aan de volgende onderdelen:

1.
2.
3.

Op de volgende punten kwamen mijn verwachtingen overeen met de ervaringen in de praktijk:

1.
2.
3.
4.
5.

Op de volgende punten kwamen mijn verwachtingen juist niet overeen met ervaringen in de praktijk:

1.
2.
3.
4.

In mijn vrije tijd zou ik het volgende sportonderdeel wel willen blijven beoefenen:

1.
2.

De belangrijkste redenen hiervoor zijn:

1.
2.
3.
4.

De gekozen sport(en) kan ik bij mij in de buurt beoefenen bij: (vereniging/instelling, plaats, tijdstip)

- Vereniging/instelling:
- Plaats/accommodatie:
- Tijdstip van trainingen en/of wedstrijden:
- Kosten:
- Aanschaf materiaal (kleding/attributen):
- Contributie:

Bepalen niveau sportoriëntatie

- Heeft de onderdelen van de sportkeuzetest serieus en goed verwerkt
- Heeft bijkomende opdrachten goed afgehandeld
- Heeft evaluatie serieus en goed verwerkt

251

Beoordeling sportoriëntatie

leerling				mede-leerling			
4	3	2	1	4	3	2	1
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

P8.7 Stageopdracht

Binnen LO 2 ben je verplicht een stageactiviteit uit te voeren als vrijwilliger in de sport- of bewegingscultuur. Dit kunnen verschillende taken zijn. Je kunt assisteren bij het trainen of coachen van een groep sporters. Misschien kun je optreden als scheidsrechter of jurylid. Een andere mogelijkheid is het (mee)organiseren van een evenement. Heb je al een functie binnen je club in een bestuur of commissie, dan kun je die natuurlijk ook gebruiken.

Van deze vormen van buitenschools leren moet je mondeling of schriftelijk verslag uitbrengen. In dat verslag moet ook je mening worden verwerkt over de maatschappelijke betekenis van sport en bewegen. Hierbij kun je onder andere denken aan economische en ethische aspecten en de effecten van bewegen op de gezondheid. Leg hierbij ook de relatie naar de door jou gekozen sector in het vmbo.

Je docent beschikt over verschillende verantwoordingsformulieren van het buitenschools leren. Vraag of je daarvan gebruik kunt maken.

Bij de stageopdracht moet je je steeds afvragen:

1. Wat kan ik?
2. Wat wil ik?
3. Wat wil ik er in de toekomst mee doen als vrijwilliger of beroepsbeoefenaar in de sport?

We kunnen de activiteit in drie fasen verdelen:

Fase 1

Vragen of de persoon in kwestie je wil begeleiden bij je stage. Het eerste contact kan telefonisch plaatsvinden. Mogelijk heb je ook vanuit je sportbeoefening al contacten waar je terecht kunt.

Na dit eerste contact moet je een afspraak maken met de begeleider van je stage waarin je het volgende uiteenzet:

- Wie ben je en waarvoor moet je de stageopdracht uitvoeren?
- Wat wordt van jou vanuit LO 2 verwacht tijdens de stage? Hierbij kun je denken aan de duur van de stage, het verslag dat je ervan op school moet uitbrengen en dergelijke.
- Wat wordt er van de begeleider verwacht? Je overhandigt de brief en eventueel het verantwoordingsformulier dat je meekrijgt van je docent.

Fase 2

De praktische uitvoering van je stage. Je moet je stageactiviteit grondig voorbereiden. Dit kan eventueel op het verantwoordingsformulier dat je mee hebt gekregen van je docent. Deze voorbereiding kun je inleveren met je eindverslag als je schriftelijk moet rapporteren. Gebruik daarvoor ook de informatie uit hoofdstuk 6, Bewegen en Regelen.

Zorg dat je altijd tijdig aanwezig bent. Zet spullen van tevoren klaar, zodat je zo snel mogelijk kunt beginnen. Begeleid vervolgens actief. Wacht niet af maar neem in overleg met je begeleider initiatief.

Fase 3

Het uitbrengen van een verslag. De docent geeft aan hoe dit verslag plaats moet vinden. Dit kan schriftelijk en/of mondeling. Bij een schriftelijke verslaglegging verwerk je de gegevens in een verslag. Je (klad)papieren en organisaties kun je als bijlagen toevoegen.

Stage:

Instantie/vereniging:

Opdracht:

.....

.....

.....

Bepalen niveau stageopdracht

Heeft de stageopdracht serieus en goed uitgevoerd
 Heeft het verslag op de juiste manier verwerkt

leerling				mede-leerling			
4	3	2	1	4	3	2	1
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

251

Beoordeling stageopdracht

Theoretische achtergrond

De volgende onderwerpen komen hierbij aan de orde:

- T8.1. motieven voor sportbeoefening
- T8.2. manieren van sportbeoefening
- T8.3. sportoriëntatie
- T8.4. de sportvereniging
- T8.5. sport en agressie
- T8.6. sport en commercie
- T8.7. jij en sport
zelftoets.

T8.1 motieven voor sportbeoefening

Voor onze voorvaders, duizenden jaren geleden, was bewegen noodzakelijk om te overleven. Ze leefden van datgene wat er in de natuur groeide en leefde. De jacht op wild was erg belangrijk. Ze gebruikten daarbij zelfgemaakte speren, harpoenen, messen en dergelijke. Geweren waren er toen nog niet. Het buskruit was nog niet uitgevonden. Goed kunnen lopen, werpen, klimmen en tillen was nodig om de prooi in de wilde natuur te kunnen overmeesteren en te vervoeren.

Rond 2.500 voor Christus gingen de mensen zich meer toeleggen op de landbouw. Akkerbouw en veeteelt werden belangrijk voor de voedselvoorziening. Het bewerken van land en het verzorgen van vee moest handmatig gebeuren. Machines waren nog niet ontwikkeld. Werken in de landbouw was zwaar. Lichamelijk werd er veel van de mensen gevraagd.

Een bewegingsarme samenleving

In onze westerse samenleving is een hoog welvaartspeil bereikt. We wonen allemaal in prachtige huizen, bezitten mooie auto's, stereo-installaties, computers en dergelijke. Aan materiële dingen is absoluut geen gebrek.

De industriële revolutie bracht ons echter niet alleen welvaart. Het veranderde ook onze manier van leven. Bewegen werd steeds minder noodzakelijk om te overleven. Het gevolg was een bewegingsarmoedige samenleving. En dat terwijl ons lichaam (vanuit de evolutie) gemaakt is om te bewegen. Wij hebben niet voor niets botten, spieren, banden, pezen en gewrichten. 'Rust roest' is een bekend gezegde. En dat geldt zeker ook voor het menselijk lichaam.

Het is daarom ook niet verwonderlijk dat er de laatste jaren steeds meer aandacht komt voor het belang van sport en bewegen in het kader van de lichamelijke gezondheid. Door de huidige welvaart en gewijzigde manier van leven (steeds minder bewegen) komt overgewicht steeds meer voor in de westerse wereld. Ook in Nederland is dit het geval. In hoofdstuk 7 is in de inleiding en in de paragraaf over de 'Nederlandse norm gezond bewegen' al aandacht besteed aan het belang van bewegen in relatie tot de gezondheid.

Naast de gezondheidsmotieven zijn er nog meer motieven voor bewegen te noemen. In de volgende paragraaf worden de motieven voor bewegen op een rij gezet.

Waarom sporten mensen?

Intensief bewegen was vroeger dus noodzakelijk om te kunnen overleven. In de huidige samenleving is dit veel minder het geval. Waarom gaan mensen dan toch nog bewegen en sporten? De motieven hiervoor worden in deze paragraaf op een rijtje gezet.

- gezondheid
Het menselijk lichaam is gemaakt om te bewegen. Gebrek aan beweging kan schadelijk zijn voor de gezondheid. Overgewicht, hoge bloeddruk, hart-, vaat- en andere welvaartsziekten kunnen het gevolg zijn. Door regelmatig te bewegen (sporten) zul je minder snel moe, geblesseerd en ziek zijn. Je zult je energiever en fitter gaan voelen. Met andere woorden:

als je regelmatig beweegt, zal de kwaliteit van het leven verbeteren. Zie hiervoor ook de gegevens op bladzijde 169-170 en 206 van hoofdstuk 7.

Gezondheid als motief om te bewegen wordt ook vanuit de overheid steeds meer in de publiciteit gebracht. De regering heeft in de afgelopen jaren dan ook behoorlijk wat geld uitgetrokken voor het benadrukken van het belang van bewegen en sport in onze samenleving. Dit belang was 15 jaar geleden niet zo gek veel anders als nu. Het probleem van overgewicht bij volwassenen en in steeds toenemende mate ook bij jongeren en jonge kinderen was in het laatste deel van de vorige eeuw vooral een punt van aandacht in de Verenigde Staten. Sinds de toename van de hoogbouw in de steden, het verdwijnen van de speelplaatsen voor kinderen, maar ook de opkomst van bijvoorbeeld de televisie overdag, de computerspelletjes op de pc en de X-box, Playstation en dergelijke zijn er steeds minder kinderen die voldoende bewegen. Daarbij is er het gegeven dat de welvaart steeds meer is toegenomen, waardoor snoep, chips, frisdrank en ander ongezond voedsel zoals fastfood, steeds meer en gemakkelijker voor iedereen beschikbaar is gekomen. Als je bovenstaande combineert, zal je snel duidelijk zijn dat overgewicht ook in Nederland een steeds vaker voorkomend probleem is geworden.

De regering heeft bij het beschikbaar stellen van geld ter bestrijding van overgewicht en het bevorderen van de gezondheid door het stimuleren van sport en bewegen verschillende belangen. Gezonde mensen leveren een betere bijdrage aan de economische situatie van het land. Een groter aantal gezonde mensen betekent een vermindering van de kosten voor de overheid (kosten van ziekteverzuim, kosten in de gezondheidszorg en eventuele arbeidsongeschiktheid).

sociale contacten

Sporten doe je zelden helemaal alleen. Vaak heb je zelfs mensen nodig (medespelers, tegenstanders, scheidsrechters) om je favoriete sport uit te kunnen oefenen. Tijdens het sporten kom je in contact met anderen. Deze ontmoeting is voor velen een belangrijke reden om te gaan sporten. Ook hier spelen bijkomende factoren een rol.

De samenleving individualiseert steeds meer. Doordat jeugdigen in de afgelopen decennia steeds minder gelegenheid hadden buiten te spelen en in de afgelopen jaren de mogelijkheden en aantrekkingskracht van televisie, games en computer steeds groter werden, zijn ook de sociale contacten van veel jeugdigen afgenomen. Mede door sport en bewegen hadden veel jeugdigen de nodige sociale contacten en leerden ze op een goede manier met elkaar om te gaan. Respect voor elkaar en het bijbrengen van bepaalde normen en waarden worden tijdens sport en spel spelenderwijs aangeleerd. Daarbij maakt het bij sport en bewegen ook niet uit waar je vandaan komt, welke taal je spreekt of uit welk sociaal milieu je afkomstig bent. Oftewel, ook voor de 'sociale integratie' is sport en bewegen erg belangrijk. Dit gegeven is in de afgelopen decennia, waarin steeds meer mensen uit het buitenland in Nederland kwamen wonen en zo mogelijk werken, steeds belangrijker geworden. "Sport verbreedert" is dan ook een bekend gezegde.

Het is niet toevallig dat in de laatste jaren steeds meer projecten worden opgezet waarbij de zogenoemde BOS-driehoek een belangrijke rol speelt. BOS staat dan voor: Buurt-

Onderwijs-Sport, oftewel instanties voor buurtwerk, school en sportvereniging werken nauwgezet samen. De gezamenlijke beleving van sport en bewegen en de invloed hiervan op het sociale functioneren van mensen zijn, naast het belang voor het gezondheidselement, de pijlers van deze projecten.

De juiste omgang met elkaar in de wereld van sport en bewegen wordt door de commercie regelmatig onder druk gezet. In de paragraaf over sport en commercie (par. T8.6) komen wij hierop terug. De 'fair play'-gedachte komt wel eens op de achtergrond te staan doordat bekende sporters en 'idolen' ook onsportief gedrag vertonen. Dit gedrag wordt dan ook nog eens door journalisten of commentatoren verwoord als 'professioneel'.

- plezier

Sporten is voor veel mensen een prettige vrijetijdsbesteding. Plezier is een belangrijk motief om te gaan bewegen. Wil je gaan bewegen, dan kies je een sport die je leuk vindt. De manier waarop je de sport beoefent hangt af van je eigen wensen en behoeften. De één beleeft veel voldoening aan het leveren van een prestatie, terwijl een ander kiest voor een meer recreatieve benadering. In dit laatste geval levert het sporten op zich de sporter het plezier. Dit kan individueel en met een team. Een ander voelt zich prettiger bij de zogenaamde fun-sporten of spektakelsporten. De uitdaging, de 'fun', levert het plezier voor de deelnemers aan deze sporten. Je kunt hierbij aan allerlei, vooral nieuwe sporten denken. Voorbeelden hiervan zijn het inline skaten, het skateboarden, sportklimmen, kitesurfen en snowboarden, maar ook bij 'breakdance' kun je haast wel spreken van een spektakelsport. Weer anderen beleven plezier aan sporten waarbij bewegingen gedemonstreerd kunnen worden. Je kunt hierbij denken aan 'demoteams' van dansscholen, turnverenigingen, cheerleaders en dergelijke.

Ook zijn er sporters die het zo goed en mooi mogelijk uitvoeren van de technieken van een sport plezierig vinden, zonder dat er sprake is van een demonstratie, waarbij het showelement een belangrijke rol speelt. Als voorbeeld kunnen wij een aantal zelfverdedigingsporten als judo en karate noemen. Je kunt deze sporten op allerlei manieren beoefenen. Naast het echte vechten kun je ook de technieken oefenen en streven naar een zo perfect mogelijke uitvoering. Bij deze sporten bestaan ook zogenaamde kata's. Een serie technieken achter elkaar waarbij al die technieken tot in de perfectie moeten worden uitgevoerd.

- prestatie

Veel mensen krijgen een aangenaam gevoel als ze hun eigen grenzen verleggen. Je levert een prestatie als je iets kunt wat je vroeger niet kon. Bij een prestatie is 'het vergelijken met' heel belangrijk. Je kunt je prestatie vergelijken met een prestatie die je eerder hebt geleverd. Je kunt prestaties natuurlijk ook vergelijken met die van anderen. Dit laatste gebeurt dan het meest in de vorm van wedstrijden. Het niveau van de wedstrijden is een andere factor die van belang kan zijn. In een volgende paragraaf gaan we in op de diverse soorten wedstrijdssporters.

- economische motieven (overheid)

Sport en bewegen wordt steeds meer vanuit economisch oogpunt belangrijk gevonden. In dit kader zijn de gezondheidsaspecten en de rol van de overheid hierbij al genoemd.

Daarnaast wordt 'sport en bewegen' in diverse sectoren van de Nederlandse economie een steeds belangrijker item.

De aandacht voor sport en bewegen heeft tot gevolg dat vele bedrijven hierop inspelen. Zij zien een gat in de markt. Denk maar eens aan alle mogelijke materialen voor het uitvoeren van al die verschillende vormen van sport. Hieraan gekoppeld worden allerlei reizen georganiseerd naar plaatsen of landen waar sommige sporten beter beoefend kunnen worden. Denk hierbij bijvoorbeeld aan reizen naar de Ardennen (survivaltochten, kanoën, raften, klimmen), maar ook naar landen rond de Middellandse Zee (duiken, zeilen). De aandacht voor bijvoorbeeld het 'nordic-walking' en wandeltochten in de bergen is een ander voorbeeld.

Als gevolg van al deze nieuwe vormen van sport en de toename van aandacht voor bewegen in het algemeen nemen voor vele bedrijven ook de mogelijkheden voor de productie en verkoop van kleding en aanverwante artikelen enorm toe. Dit heeft ook weer gevolgen voor de werkgelegenheid in Nederland.

De toename van de commercie in de sport mag in het kader van de economische motieven ook niet onderschat worden. Alle ingekochte zendtijd voor sportprogramma's, reclame op radio, tv, internet en natuurlijk op papier (kranten, magazines, folders en dergelijke) leveren gezamenlijk een behoorlijke bijdrage aan de economie in Nederland. In de uitwerking van de andere motieven is al regelmatig naar voren gekomen dat er veel geld gemoeid is met 'sport en bewegen'.

Als gevolg hiervan vinden ook veel mensen een arbeidsplaats die gerelateerd is aan sport. Daarmee komen we op het laatste motief om sport te bedrijven.

arbeid

Van oudsher waren er natuurlijk al veel mensen aan het werk in de wereld van 'sport en bewegen'. De sportleraren op scholen, instructeurs en trainers van sportverenigingen zijn daarvan de bekendste voorbeelden. Als je het voorgaande goed hebt begrepen, snap je ook dat de laatste jaren de werkgelegenheid in de sector 'sport' enorm is gegroeid. Sport is een belangrijke economische factor geworden en door de nieuwe ontwikkelingen zijn er ook veel nieuwe arbeidsplaatsen gekomen.

Dit zie je in het onderwijs terug. Op de ROC's (regionaal opleidingscentrum) in Nederland zijn inmiddels erg veel opleidingen die leerlingen voorbereiden op een betrekking die sterk gerelateerd is met sport.

Ter illustratie: Waren er 15 jaar geleden maar vijf opleidingen in het mbo voor sport en bewegen, de zogenaamde CIOS-opleidingen, tegenwoordig zijn er naast deze CIOS-opleidingen minstens 30 instellingen die opleidingen verzorgen op het gebied van sport en bewegen. Dit zijn natuurlijk niet alleen maar opleidingen voor sportinstructeur of trainer bij een vereniging. Bij de opleidingen voor de zogenaamde uniformberoepen speelt sport en bewegen ook een belangrijke rol.

Voor de leerlingen van jullie leeftijd zijn er ook steeds meer opleidingen die je voorbereiden op een beroepsopleiding in de wereld van sport en bewegen. Opleidingen als 'Sport, Dienstverlening en Veiligheid' (SDV) zijn volop in ontwikkeling. Het feit dat je nu Lichamelijke Opvoeding als examenvak kunt kiezen in het vmbo, maar ook op de havo en in het vwo, zegt eigenlijk ook al voldoende.

Ook in het hbo (hoger beroepsonderwijs) zijn er veel nieuwe opleidingen gekomen. Naast de uitvoerende beroepen (leraar, instructeur, organisator) komen er ook steeds meer opleidingen voor beleidsmatige beroepen en voor managers in de sportwereld.

T8.2 Manieren van sportbeoefening

Actieve en passieve sportbeoefening

Sport is erg belangrijk in de huidige samenleving. Het is voor veel mensen een belangrijke vrijetijdsbesteding. Hierover is in de voorgaande paragraaf al veel verteld.

Miljoenen mensen maken wekelijks tijd vrij om een paar uurtjes te gaan sporten.

Actief beleeft ieder er op zijn eigen manier plezier aan. Het aantal mensen dat actief sport, groeit nog steeds.

Daarnaast zijn er nog veel meer mensen die het prettig vinden om naar sportwedstrijden te kijken.

Mensen bezoeken sportwedstrijden. Bij belangrijke sportevenementen zitten vaak miljoenen mensen aan de buis gekluisterd. Dit noem je passieve sportbeoefening.

Actieve sportbeoefening: een indeling

Bij actieve sportbeoefening kunnen we drie groepen sporters onderscheiden:

1. georganiseerde sporters

Dit zijn sporters die lid zijn van sportverenigingen die aangesloten zijn bij een nationale sportbond (KNVB-voetbal, KNAU-atletiek, KNGU-turnen enzovoort). De sportbonden zijn op hun beurt aangesloten bij een overkoepelende organisatie. De bekendste is de NOC*NSF. Volgens deze organisatie waren er in 2002 ruim 4,7 miljoen georganiseerde sporters in Nederland. Deze sporters zijn via een vereniging lid van een van de 71 sportbonden in Nederland.

Het Nederlands Olympisch Comité*Nederlandse Sport Federatie is een overkoepelende organisatie die als belangrijkste taken heeft:

- stimuleren van sportbeoefening
- uitzenden van sporters naar de Olympische Spelen, die eens in de vier jaar worden gehouden.

2. anders georganiseerde sporters

Bij anders georganiseerde sporten moet je denken aan bedrijfssport, fitnesscentra, sport-scholen, wijkverenigingen en dergelijke.

3. niet-georganiseerde sporters

Joggen, fietsen, zwemmen, schaatsen, fun-sporten (inlineskaten, skateboarden, surfen) zijn

voorbeelden van niet-georganiseerde sport. Deze vorm van sportbeoefening is voor velen het best toegankelijk. Je hoeft geen lid te zijn van een vereniging. Je kunt zelf bepalen wanneer, met wie en hoe je sport.

Enige feiten en cijfers (bron: NOC*NSF):

- a. De sportdeelname van kinderen in de leeftijd van 6-11 jaar ligt op 91,6% en van 12-19 jaar op 86,6%.
- b. Het percentage kinderen dat wekelijks sport ligt echter een stuk lager (respectievelijk 45,6 en 41,5%).
- c. Voor beide groepen geldt dat de afgelopen jaren de sportdeelname is toegenomen.
- d. Ook in de periode 1995-1999 is het aantal kinderen dat twee of meer sporten beoefent toegenomen.
- e. Meer dan 70% van de jongeren tussen de 6 en 11 jaar sport in verenigingsverband, tegen 67,5% in de groep 12-19 jaar.
- f. De groep 6-14 jaar sport daarnaast voor 43,8% in ongebonden verband en voor 20,7% in commercieel verband.
- g. Populaire sporten zijn zwemmen (16%), veldvoetbal (15%), gymnastiek/turnen (13%), buitentennis (6%), paardensport (4%).

Manieren van sportbeoefening

In paragraaf T8.1 zijn de belangrijkste motieven om te gaan sporten op een rijtje gezet. Deze motieven bepalen voor een groot deel de manier waarop mensen sporten. Zo vindt de een het bevorderen van de gezondheid belangrijk, een ander sport omdat hij dan in contact komt met anderen. Deze mensen zien sport als een plezierige vrijetijdsbesteding. Ze voelen zich het best thuis binnen de recreatiesport.

Voor anderen is juist het leveren van een prestatie de drijfveer. Deze sporters voelen zich thuis in de wedstrijdsport of topsport.

Een zeer kleine groep slaagt erin om van de sport geheel of gedeeltelijk zijn beroep te maken. De sportbeoefening wordt arbeid in plaats van vrijetijdsbesteding. Je hebt hiervoor wel een buitengewone aanleg (talent) en een zeer goede instelling (mentaliteit) nodig.

In het volgende schema staan de belangrijkste kenmerken van recreatie-, wedstrijd-, top- en beroepssport aangegeven. Deze verschillende manieren van sportbeoefening kun je wel onderscheiden, maar zeker niet scheiden. Steeds is er een overgangsgebied van de ene naar de andere manier van sportbeoefening.

<i>Recreatiesport</i>	<i>Wedstrijdsport</i>	<i>Topsport</i>	<i>Beroepssport</i>
Prestatie niet of minder belangrijk	Prestatie wordt gevraagd	Maximale prestatie	Topprestatie wordt geëist
Plezier, gezondheid, sociale contacten zijn belangrijk	Plezier en wedijver	Wedijver, plezier kan ondergeschikt zijn	Zeer veel wedijver, plezier soms ondergeschikt
Weinig of geen verplichtingen	Aantal verplichtingen/ bindende voorschriften	Bindende organisatorische en persoonlijke voorschriften	Zeer veel bindende organisatorische en persoonlijke voorschriften
Niet/wel in verenigingsverband	In verenigingsverband	In verenigingsverband	In verenigingsverband
Vrijtijdsbesteding	Vrijtijdsbesteding	Vrijtijdsbesteding	Sport is arbeid Financiële vergoeding nodig voor levensonderhoud

T8.3 Sportoriëntatie

Een belangrijk doel binnen LO is de life-timemotivatie. We hopen dat je sport en bewegen als plezierig ervaart. Zo plezierig dat je je leven lang blijft sporten en bewegen. Vandaar dat op school verschillende soorten sporten worden aangeboden. Er zal altijd wel iets bij zitten wat jij leuk vindt.

Naast het brede sportaanbod op school moet ook aandacht besteed worden aan sportoriëntatie. Tijdens zo'n project maak je nader kennis met een sport die niet in de gewone lessen aanbod komt maar die je mogelijk zou willen gaan beoefenen.

Het project sportoriëntatie

Een project sportoriëntatie bestaat vaak uit vier delen:

1. een motievenonderzoek
Hoe wil je sporten? Wat voor soort sporter ben je? Welke sporten passen het best bij jou?
2. het verantwoorden van je keuze
Je school kan onmogelijk alle sporten aanbieden. Je zult moeten kiezen uit een beperkt aantal keuzemogelijkheden. Welke sport(en) kies je? Wat zijn je argumenten om juist die keuze te maken?

3. deelname aan de sport van jou keuze

De sport kan worden aangeboden tijdens de gymles. Dit hoeft echter niet. Er zijn ook scholen die samenwerken met verenigingen en instanties (fitnesscentra, zeilscholen enzovoort) in de regio. Deze samenwerking heeft één groot voordeel. Je sport enkele keren mee tijdens een trainingsuur. De eerste stap over de drempel is dan al (verplicht) gezet. De kans dat je bij die vereniging of instantie blijft sporten als je het leuk vindt is groter.

4. een eindevaluatie

Je moet na afloop van het project aangeven wat je ervan vond. Wil je nu of in de toekomst deze sport gaan beoefenen? Of viel het tegen? Wat vond je dan niet leuk?

In paragraaf P8.3 staat het project sportoriëntatie uitgewerkt.

Hoe kom je erachter wat voor jou een leuke, of misschien wel de beste sport is?

Om die vraag te kunnen beantwoorden zijn in de laatste jaren een aantal sportkeuzetests ontwikkeld.

Voor een (flink) aantal vragen te beantwoorden kom je erachter welke sport voor jou geschikt kan zijn. Daarnaast is het natuurlijk belangrijk te weten of je die sport wel kunt gaan beoefenen omdat er ook andere factoren bij de sportkeuze een rol spelen. We gaan daarom in deze paragraaf in op een aantal van de volgende vragen:

1. Welke sporten zijn er?
2. Wat zijn de kenmerken van deze sporten?
3. Wat voor soort sporter ben je zelf?
Welke sporten kun je bij jou in de regio beoefenen?
5. Wat zijn de kosten van deze sporten?

1. Welke sporten zijn er?

Je kunt je nauwelijks voorstellen hoeveel verschillende sporten er zijn. Het is dan ook onmogelijk een opsomming van alle sporten te geven. Om een indruk te krijgen, kun je eens gaan kijken op de volgende internetsites: www.sport.pagina.nl en www.sport4all.nl. Je vindt dan veel 'links' naar tientallen sporten.

De docenten van de gymsectie bij jou op school zullen bij het samenstellen van de informatie van het sportoriënteringsproject vast ook al een keuze hebben gemaakt. Enkele sporten die niet op school kunnen worden aangeboden, zullen niet in de lijst met mogelijkheden voorkomen. Waarschijnlijk staan er ook juist wel enkele sporten in de lijst die niet op school kunnen worden aangeboden. Dit heeft te maken met de oriëntatie op de verschillende soorten sporten. Zo kan het zijn dat je van wintersporten als schaatsen, ijshockey en/of skiën houdt. Als geen van deze sporten in de lijst van jouw school voorkomt, mist er dus een categorie sporten en krijg je geen volledig beeld van jouw interesses.

2. Wat zijn de kenmerken van deze sporten?

Op de internetsites die bij punt 1 zijn genoemd vind je ook vaak een omschrijving van de sport. Als je aan het zoeken gaat en de resultaten van je zoektocht leest, zal het je opvallen dat er veel sporten zijn die nogal wat overeenkomsten hebben. Het principe van die spor-

ten is vaak hetzelfde, maar door bijvoorbeeld andere materialen of doelen te gebruiken verandert de uitvoeringsvorm.

Je hebt dit natuurlijk ook al ervaren bij de doelspelen en de netspelen. De tactiek van de doelspelen is in principe gelijk omdat de spelen erg veel op elkaar lijken.

Je kunt van alle sporten dan ook indelingen maken. Het zou makkelijk zijn als alle sporten op één manier konden worden ingedeeld. Maar helaas, er zijn allerlei manieren om sporten in te delen. Enkele hiervan zullen we bij het volgende punt behandelen. Deze indelingen vind je uiteindelijk ook weer terug in de sportkeuzetest in het praktijkdeel van dit boek.

3. Wat voor soort sporter ben je zelf?

Om deze vraag te kunnen beantwoorden kun je gebruikmaken van een aantal indelingen van de verschillende kenmerken van sporten.

We maken gebruik van een indeling naar de manier waarop jij de sport benadert en de manier waarop de sport georganiseerd is.

- Sporten om prestaties te leveren, voor de gezelligheid, of voor de gezondheid/fitheid
- Op vaste tijden willen sporten of zelf willen bepalen wanneer je sport
- Bij een vereniging, een instelling of helemaal niet via een organisatie.

Deze vragen zijn de start voor een vervolg. Daarvoor is het handig een van de vele sportkeuzetests te doen. Deze sportkeuzetests kun je vinden op internet. Hierbij kun je gebruikmaken van een zoekmachine zoals 'Google'. Als je het woord 'sportkeuzetest' intypt en het programma laat zoeken, krijg je een flink aantal mogelijkheden.

Enkele noemen we hier:

- test op de site van NOC*NSF (sport.nl)
- test op de site van 'fit en fun' (fitenfun.nl)
- test op de site van 'thinkquest' (proto.thinkquest.nl)
- test via de site van digischool/lo (je-echte-leeftijd.nl).

Samengevat

Sportoriëntatie geeft je de gelegenheid kennis te nemen van de mogelijkheden van vele sporten. Ook kom je in aanraking met enkele sporten die je normaal gesproken niet zomaar zou beoefenen.

Doel van de sportoriëntering is het versterken van de 'life-timemotivatie'. Hoe meer kennis je van sport en z'n mogelijkheden hebt, hoe groter de kans dat je na je schoolloopbaan blijft sporten. Hierbij kiest iedereen een vorm van sport die past bij zijn motieven en mogelijkheden. Daarbij krijg je wellicht ook een beter beeld van de beroepsmogelijkheden in de wereld van 'sport en bewegen'.

T8.4 De sportvereniging

Een groot deel van de actieve sporters kiest voor het georganiseerd beoefenen van hun favoriete sport. Ze zijn lid van een sportvereniging. Er zijn zo'n 29.000 sportverenigingen in

Nederland. Bij de club kunnen ze tegen een financiële vergoeding (contributie) gebruikmaken van de sportaccommodatie, het materiaal en de begeleiding. De sportvereniging is geen commerciële instelling en hoeft geen winst te maken. De contributie zal over het algemeen zo laag mogelijk worden gehouden. Iedereen, rijk en arm, moet kunnen deelnemen. Een vereniging draait meestal op vrijwilligers. Deze mensen organiseren in hun vrije tijd sportactiviteiten waar iedereen aan mee kan doen. Zonder de inzet van deze mensen kunnen verenigingen niet draaien!

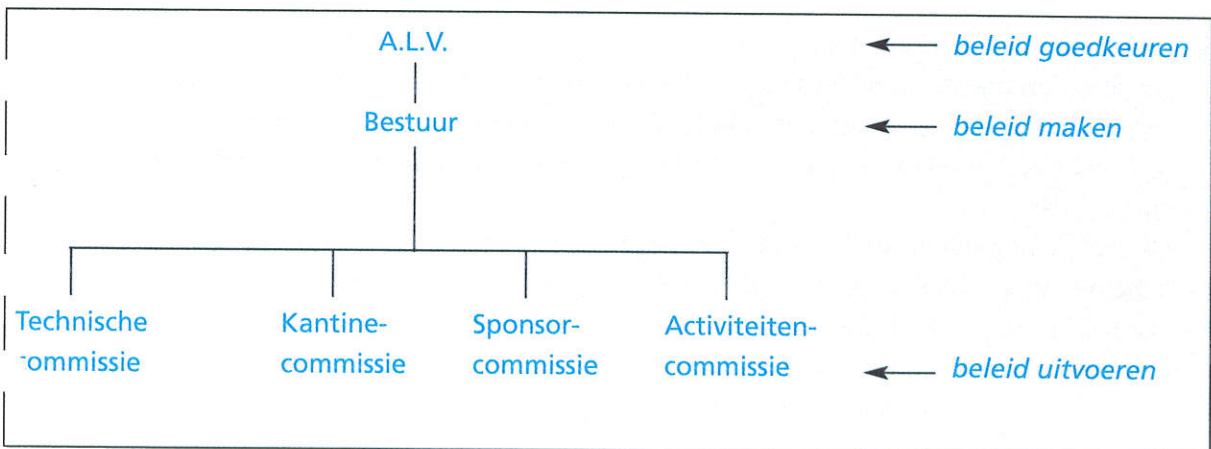
... het gemis aan (sport)clubs zou het sociale leven in de dorpen en steden behoorlijk schaden. Via deze instanties worden veel contacten gelegd en vriendschappen gesloten. De jeugdigen van de vereniging zijn de vrijwilligers van de toekomst. Een van de doelen van de lessen Lichamelijke Opvoeding is dan ook je voor te bereiden op deze belangrijke taak. Je bent niet alleen deelnemer aan sportactiviteiten. Je wordt ook ingeschakeld als scheidsrechter, teller, coach en organisator van sportactiviteiten. De stap naar het vrijwilligerswerk zal voor jou dan eenvoudiger zijn.

3 organisatie binnen een sportvereniging

Een sportvereniging werkt met veel vrijwilligers. Er zijn meestal maar een paar professionele medewerkers (trainers, verzorgers). Een vereniging draait op een goede organisatie, een grote inzet en een goede samenwerking. Alle nodige werkzaamheden moeten goed op elkaar worden afgestemd. Het bestuur heeft hierin een belangrijke taak.

Het verenigingsbestuur geeft leiding aan de organisatie. Het bestuur bepaalt het beleid. Het is verantwoordelijk voor de gang van zaken binnen de club. Het bestuur wordt gekozen door de leden op de algemene ledenvergadering (ALV). Deze vergadering wordt minimaal één keer per jaar gehouden. Het bestuur bespreekt dan met de leden wat het wil gaan doen. De leden moeten even al dan niet toestemming het voorgestelde beleid uit te voeren. De ALV is dus het hoogste orgaan binnen de vereniging. Het is voor de leden hét moment om hun stem te laten horen. In de statuten van de vereniging staat beschreven welke leden stemrecht hebben. Deze statuten zijn vaak vastgelegd bij een notaris.

Het bestuur kan het voorgestelde beleid niet alleen uitvoeren. Het zal leden, ouders van leden en andere belangstellenden vragen in commissies zitting te nemen. Deze commissies verrichten tal van werkzaamheden voor de club. Eindverantwoordelijk blijft het bestuur.

Vaak is het zo dat de voorzitters van de verschillende commissies binnen een vereniging deel uitmaken van het bestuur. Zo is het bestuur goed geïnformeerd over de zaken die in de verschillende commissies aan de orde komen.

De meeste verenigingen hebben ook een jeugdcommissie. Deze commissie houdt zich bezig met jeugdzaken. Als je actief bij een vereniging bent of wilt worden als vrijwilliger, krijg je vaak te maken met de jeugdcommissie. Als scheidsrechter bij jeugdwedstrijden kun je ook te maken krijgen met de wedstrijdcommissie die de organisatie en het verloop van de competities en toernooien regelt.

Misschien kun je op school de activiteiten die je uitvoert bij de sportvereniging ook gebruiken.

Hierbij moet je denken aan taken als:

- scheidsrechter bij jeugdwedstrijden, jureren bij atletiek, turnen of zwemmen
- leider/coach van een sporter of jeugdteam
- assisteren of verzorgen van trainingen van jeugd(teams)
- organiseren van activiteiten voor de jeugd als lid van de activiteitencommissie.

Vraag je docent naar de mogelijkheden binnen LO bij jou op school om met deze activiteiten studiepunten te verdienen of (handelings)delen van je PTA af te sluiten in het examenprogramma voor LO 2.

T8.5 Sport en agressie

Bijna iedereen heeft het wel eens meegemaakt: agressie tijdens een sportwedstrijd of in de gymles.

Agressieve gevoelens ontstaan vaak als iets niet gaat zoals je graag wilt. Aan het ontstaan van deze gevoelens kun je vaak niet zo veel doen. Die krijg je als het ware vanzelf. Als je niet om kunt gaan met deze gevoelens, kan dit leiden tot agressief gedrag. Daarvoor kies je uiteindelijk zelf. Je bent er zelf verantwoordelijk voor.

Mogelijke oorzaken van agressie in de sport

Er zijn verschillende oorzaken voor agressie in de sport.

- niet tegen je verlies kunnen
Twee teams die een wedstrijd spelen, hebben elk hetzelfde doel: het winnen van de wedstrijd. Slechts één team kan dat doel bereiken, het andere team verliest. Sommige spelers kunnen hier niet mee omgaan. Zij reageren agressief. Zij willen de dreigende nederlaag voorkomen.
Ze gaan dan gemeen spelen, gebaren maken of schelden op medespelers, tegenstanders of scheidsrechters. Het zijn slechte verliezers.
- weinig incasseringsvermogen
Een andere oorzaak van agressie tijdens het sporten is een gebrekkig incasseringsvermogen. In met name contactsporten (voetbal, ijshockey, rugby en dergelijke) komt het voor dat een

speler een andere speler tijdens een duel per ongeluk raakt. Een speler met een gebrekkig incasseringsvermogen is niet in staat hier op een normale manier mee om te gaan. Hij gaat zich agressief gedragen richting de tegenstander en/of de scheidsrechter. Hij kan niet accepteren dat de tegenstander hem pijn doet. Als de scheidsrechter hem dan geen vrije bal geeft, kan dit nog meer agressie oproepen. Zo'n speler heeft dan niet door dat een scheidsrechter ook maar een mens is die fouten kan maken.

Let wel: omdat er scheidsrechters zijn, kan iedereen zijn sport beoefenen. Behandel de scheidsrechter met respect en accepteer zijn gezag!

- **spanning**

Soms is het wel eens moeilijk om eerlijk te spelen. Een belangrijke oorzaak van gemeen spel kan spanning zijn. Soms kun je door de spanning je gedrag moeilijk onder controle houden. Voor topsporters is dit vaak nog moeilijker. De spanning is groter door het publiek, de aanwezigheid van de pers en de grote sommen geld die te verdienen zijn. Winnen wordt dan vaak belangrijker dan sportief spel.

Fair play

Om te kunnen sporten heb je natuurlijk ook tegenstanders nodig. Zonder tegenpartij kun je geen wedstrijd spelen. Behandel je tegenstanders met respect. En dat geldt natuurlijk ook voor begeleiders, scheidsrechters en je medespelers. Speel eerlijk!

'Fair play' is een Engelse kreet die je bekend in de oren zal klinken. Hiermee wordt het volgende bedoeld:

Houd je aan de regels.

- Gun anderen ook kansen: zowel de spelers van je eigen partij als die van de tegenstander.

Teen tegenstander heb je vaak nodig om een wedstrijd te kunnen spelen.

- Geef het gewoon toe als de tegenpartij beter is.
Scheld niemand uit. Ga niet schelden op een ander als die het eens wat minder doet.
- Heb respect voor de scheidsrechters. Accepteer hun gezag, ook als ze een foutje maken.

Zorg ervoor dat iedereen die meedoet aan het sporten er plezier aan kan beleven!

Als topsporters de regels van fair play aan hun laars lappen, betekent dat niet dat jij dat ook mag doen. Winnen is leuk, maar niet het belangrijkste. Aan een fair gespeelde wedstrijd kun je veel plezier beleven, ook al verlies je. Om leuk en zonder blessures te kunnen blijven sporten moet je eerlijk spelen.

Agressie rond de sportvelden

Je hoeft niet zelf actief te zijn om te kunnen genieten van sportbeoefening. Miljoenen mensen beleven wekelijks plezier aan het kijken naar sportwedstrijden. Sport heeft als vrijetijdsbesteding in de maatschappij een zeer belangrijke functie, zowel voor de actieve beoefenaar als voor de passieve kijker.

Helaas bezoekt niet iedereen voor zijn plezier een sportwedstrijd. Een klein groepje gebruikt de sport als uitlaatklep voor agressie. Ze noemen zichzelf de harde kern van de club. Het zijn eigenlijk geen echte supporters. Een echte supporter staat altijd achter zijn club, in goede en in

slechte tijden. Hij heeft de clubliefde hoog in het vaandel staan. Hij wenst zijn club alleen het beste toe. De onruststokers bezorgen hun vereniging een slechte naam. Ze houden door hun agressieve gedrag de echte supporters uit het stadion. Ze gebruiken de sport om zich te onderscheiden van andere groepen. Het geeft ze een gevoel van macht om te heersen over een harde kern van een andere club. Ze komen niet voor de sport, ze zijn uit op sensatie en avontuur. Het geweld geeft ze een kick. Agressie is dan ook meer een maatschappelijk probleem. Het is een probleem dat gezamenlijk door de overheid en de sportwereld moet worden aangepakt en opgelost. Een klein groepje agressievelingen (noem ze dus geen supporters) mag het plezier van miljoenen mensen niet bederven!

T8.6 Sport en commercie

In de topsport zijn de financiële belangen vaak erg groot. Winnen is voor de sporter zeer belangrijk. Als hij goed presteert, krijgt hij prijzengeld. Ook kan hij dan betere contracten met clubs en/of sponsors afsluiten. Het gevolg is dat hij in zijn korte topsportcarrière goed kan verdienen. Voorbeelden van topsporters zijn de voetballers Rafaël van der Vaart en David Beckham. Zij worden gesponsord door Adidas. In ruil daarvoor gebruikt het bedrijf ze in reclamecampagnes.

Het belang van de commercie in de sport

Sponsoring valt niet meer weg te denken uit de sportwereld. Niet alleen in de topsport. Ook in de amateursport kom je steeds meer bedrijven tegen die de sport gebruiken om reclame te maken voor hun producten en diensten. Ook bij sportclubs in de buurt zie je reclameborden, shirtreclame, clubbladadvertenties en dergelijke van bedrijven uit de omgeving. Natuurlijk komt het voor dat bedrijven de club financieel steunen omdat ze de club een warm hart toedragen.

Maar de belangrijkste reden is meestal het vergroten van de naamsbekendheid.

Onderzoek heeft aangetoond dat het vaak lezen van de naam van een product of bedrijf het koopgedrag van mensen beïnvloedt. Hoe meer er van een product wordt verkocht, hoe hoger de verkoopopbrengst. Een hogere verkoopopbrengst levert het bedrijf een hogere winst op. Ze betaalt het maken van reclame zichzelf terug.

De belangrijkste overwegingen van een bedrijf om een club te sponsoren zijn:

- de uitstraling van de club
- de omvang van de publieke belangstelling en de belangstelling van de media (tv, kranten)
- de kwaliteit van het bestuur en de technische leiding
- de prestaties van de club.

Bedrijven kiezen vaak voor sponsoring van sportactiviteiten omdat ze op deze manier eenvoudig een groot publiek kunnen benaderen. Bovendien blijkt sponsoring een goedkope vorm van reclame te zijn.

Bedrijven als ABN AMRO en Philips kunnen door middel van sponsoring van Ajax en PSV 'goed-

koop' reclame maken. Het woord goedkoop staat tussen aanhalingstekens omdat het wel om erg veel geld gaat. Ajax krijgt elk jaar meer dan 7 miljoen euro van de hoofdsponsor. In ruil daarvoor komt de naam van ABN AMRO op de shirts en dus vele uren per jaar op televisie. Ook komen er veel foto's in kranten en tijdschriften. Daarnaast mag dit bedrijf ook op andere wijze de naam van de voetbalclub gebruiken. Denk bij de ABN AMRO bijvoorbeeld aan de 'Ajax-rekening'.

Aan de hand van de volgende overzichten zal duidelijk worden dat het om erg veel geld gaat. Het zijn gegevens van een aantal reclamekosten in Nederland.

gemiddeld tarief per tv-commercial van 30 seconden per zender in euro's (met uitzondering van 1990).

Tijdvak 18.00 – 24.00 uur

Jaar	Ned 1	Ned 2	Ned 3	RTL 4	RTL 5	Yorin	SBS 6	NET 5	V8
1990				3142					
2000	3150	5049	3111	5835	1093	4555	4242	1887	-
2001	3363	4430	3151	6326	1452	3807	4693	2759	1494

Bron: SRM / Opleidingen Amsterdam.

NB De STER-tarieven zijn sinds 1990 sterk gedaald. Dit komt door de concurrentie met de commerciële omroepen. De tarieven van IP (onder andere RTL4) zijn sterk gestegen. Dit heeft vooral te maken met de kijkdichtheid (het aantal mensen dat naar de zender kijkt). Zo waren er in 2001 ook verschuivingen bij de tarieven van de Nederlandse zenders.

Het aantal commercials is sinds 1990 wel meer dan twaalf keer zo hoog geworden. Dit betekent dat de inkomsten voor de tv-zenders sinds 1990 vele malen hoger zijn geworden.

Plaatsingskosten voor een fullcolour advertentie op een hele pagina in tijdschriften (2001).

Media	1x plaatsen	Frequentie
Voetbal International	9992	1 x per week
Hitkrant	4437	1 x per week
Fancy	8300	1 x per maand

Bron: SRM / Opleidingen Amsterdam.

Enkele voorbeelden van reclamekosten die uit bovenstaande tabellen blijken:

- Een dagelijkse televisiereclame van 30 seconden op Nederland 2 kost ruim € 1,6 miljoen per jaar (tarief 2001).
- Een wekelijkse fullcolour advertentie van één pagina in Voetbal International kost bijna € 520.000 per jaar (tarief 2001).
- Een maandelijks fullcolour advertentie van één pagina in Fancy kost bijna € 100.000 per jaar (tarief 2001).

Het is duidelijk dat veel grote bedrijven het sponsoren van een sportclub een goedkope manier vinden om reclame te maken. Bovendien mogen de bedrijven dan vaak op andere manieren gebruikmaken van de naam van de betreffende club. Dit levert dan ook weer geld op. De sponsoring wordt dan in feite nog goedkoper.

Het belang van sponsoring voor de club

Sponsoring is in de topsport van levensbelang geworden. Zonder sponsoring zijn internationale contacten en toernooien financieel gezien moeilijk haalbaar.

Een club heeft topspelers nodig om een hoog niveau te halen. Daar zijn sponsorgelden voor nodig. Wil een club in de top blijven meedraaien, dan is een goede jeugdopleiding niet voldoende.

Een mooi voorbeeld hiervan is de Amsterdamse voetbalclub Ajax. Deze club heeft een uitstekende jeugdopleiding, een van de beste in de wereld. Toch heeft Ajax echte toppers nodig om het hoge niveau te handhaven.

In de amateursport komen de verenigingen aan het noodzakelijke geld door:

- contributies
- donaties (geld dat vrijwillig wordt gegeven door mensen die de club een warm hart toedragen)
- acties (toto, sponsorloop, koekactie en dergelijke)
- overheidssubsidie
- entreegelden
- sponsoring.

Sponsoring wordt ook in de amateursport steeds belangrijker. Over het algemeen neemt de steun van de overheid af: privatisering van accommodaties, verminderen of afschaffen van subsidies, verhoging van de huren van velden en zalen en dergelijke.

Verenigingen proberen de contributies laag te houden. Dan kan iedereen blijven deelnemen aan sport. Voor veel clubs is het daarom noodzakelijk andere financiële bronnen aan te boren. Een van de belangrijkste bronnen is het bedrijfsleven dat door middel van sponsoring de clubkas spekt. Door deze geldschietster is het mogelijk deelname aan sport voor iedereen betaalbaar te houden.

Gevaren van sponsoring

Het grote voordeel van sponsoring is hiervoor aangegeven. Maar sponsoring heeft ook nadelen:

- Soms wil de sponsor inspraak hebben in het beleid van de vereniging. Het gevolg kan zijn dat de club zijn eigen gezicht (identiteit) en zijn onafhankelijkheid verliest.
- De sport wordt ook gebruikt door bedrijven die producten verkopen die de gezondheid kunnen schaden. Dit past eigenlijk niet bij sport omdat sporten een bijdrage levert aan het vergroten van de gezondheid. Denk hierbij aan de tabaksfabrikanten die erg veel geld uitgeven in de wereld van de autosport. Tabaksreclames zijn in veel landen verboden op televisie, in kranten en in tijdschriften.

- Op tv, via kranten en radio worden voortdurend reclameboodschappen uitgezonden. Dit heeft invloed, ook op jongeren. Het dragen van de kleding van merk X of Y wordt bijvoorbeeld min of meer geëist om erbij te horen. Uiterlijke kenmerken worden bepalend voor het selecteren van vrienden. Heb je geen geld om deze dure merkkleding te kopen, dan word je soms zelfs buiten de groep geplaatst.

8.7 Jij en sport

In de inleiding van dit boek heb je kunnen lezen dat een van de belangrijkste doelen van de lessen Lichamelijke Opvoeding het voorbereiden op deelname aan de sport- of bewegingscultuur is. Dit werd de 'life-timemotivatie' genoemd.

Als afsluiting van dit theorie-deel wordt op een rijtje gezet wat de mogelijkheden van sportdeelname voor jou nu en in de toekomst kunnen zijn.

Je kunt later op verschillende wijzen deelnemer aan de sportcultuur worden:

1. als deelnemer aan een sport
2. als vrijwilliger in de sport
3. als beroepsbeoefenaar in de sport.

Een combinatie van deze mogelijkheden bestaat natuurlijk ook. Denk maar aan iemand die tennist en ook bestuurslid bij de tennisclub is.

Deelnemer aan een sport

In dit boek en natuurlijk in de gymlessen heb je kennism gemaakt met verschillende sporten. Er zijn nog veel meer sporten die niet of nauwelijks aan bod zijn gekomen. Enkele daarvan heb je misschien leren kennen via de sportoriëntatie. Ook ben je door de lessen of door het maken van opdrachten te weten gekomen dat er sporten bestaan die jou leuk lijken maar waarvan je niet eens wist dat ze bestaan of beoefend worden.

Dok hoeft je niet beslist lid van een sportvereniging te zijn om te sporten. Denk maar aan die 800.000 mensen die regelmatig gaan hardlopen, maar dit op eigen houtje doen. Daarnaast zijn er ook vele duizenden mensen die via bijvoorbeeld een fitnesscentrum aan sport doen maar altijd zelf bepalen wanneer ze sporten.

Vrijwilliger in de sport

Sportevenementen kunnen niet bestaan zonder het werk en de inzet van vrijwilligers. Of je nu leider wordt van een voetbalelftal, scheidsrechter bij judowedstrijden of tijdwaarnemer bij atletiekwedstrijden, dat maakt niet uit. Vrijwilligers zijn onmisbaar!

Als je je dat realiseert, ben je ook eerder bereid om mee te helpen als een vereniging of instantie je dat vraagt. Je hebt misschien via het onderdeel 'Leren in je vrije tijd' al kennism gemaakt met het werk als vrijwilliger in de sport. Deze werkzaamheden heb je dan wellicht ook nog kunnen gebruiken bij het afronden van je examendossier.

Ook heb je kunnen ervaren wat er allemaal bij komt kijken als je een evenement organiseert, als je een wedstrijd leidt of als je coach van een ploeg bent.

Beroepsbeoefenaar in de sport

Er zijn duizenden mensen die sport hebben gekozen om er hun beroep van te maken. Daarnaast zijn er nog veel meer die bijvoorbeeld als betaalde jeugdtrainer hobby en werk combineren.

Er zijn veel mogelijkheden en manieren om van de sport je beroep te kunnen maken. Hier worden verschillende mogelijkheden genoemd. De lijst is niet volledig, er zijn nog (veel) meer mogelijkheden.

<i>Beroep</i>	<i>Opleiding</i>
leraar lichamelijke opvoeding	- Academie voor Lichamelijke Opvoeding
trainer bij een sportvereniging	- beroepsonderwijs (bve) richting Sport en Bewegen, voorheen ook wel CIOS genoemd - gerichte opleiding via een sportbond
trainer/leider bij een sportschool en/of fitnesscentrum	- beroepsonderwijs (bve) richting Sport en Bewegen - gerichte opleiding via een sportbond

Veel leerlingen die LO 2 als examenvak hebben gekozen, vervolgen (na het vmbo) hun opleiding in het middelbaar beroepsonderwijs. Dit onderwijs wordt in de meeste gevallen verzorgd door ROC's.

Zoals al gezegd zijn er erg veel mogelijkheden om deelnemer aan de bewegingscultuur te zijn. Hoe kom je nu aan informatie over de mogelijkheden bij jou in de buurt? Hoe krijg je meer informatie over die ene sport die je zo interesseert?

Enkele informatiebronnen zijn:

- de leraar Lichamelijke Opvoeding op school
- vrienden en kennissen in de buurt
- sportverenigingen
- gemeente (vele gemeenten geven jaarlijks een informatieboekje uit met daarin de sportverenigingen en contactadressen)
- sportscholen en fitnesscentra
- bibliotheek
- internet.

Hier volgen de adressen die ook in de inleiding van dit boek zijn genoemd. Het zijn startpunten.

Van daaruit kun je via de links verder zoeken:

www.sport.nl (de site van NOC*NSF)

www.sport.pagina.nl

www.digischool.nl/lo

www.gymlessen.nl

www.fitenfun.nl

www.netdokter.nl (kies thema sport en bewegen)

www.sport4all.nl.

Zelftoets bewegen en samenleving

1. Geef van elke persoon aan tot welke groep sporters hij hoort (vorm van organisatie).
 - a. Piet schaatst 's winters als er natuurijs ligt en fietst bij mooi weer 's zomers tochtjes op zijn racefiets.
.....
 - b. Jan traint twee keer per week met z'n volleybalclub en speelt op zaterdag een wedstrijd.
.....
 - c. Klaas doet mee aan de bedrijfsvoetbalcompetitie.
.....

2. Geef van elke persoon aan op welke manier zij sport (beroepssport enzovoort).
 - a. Mieke volleybalt op het hoogste niveau, traint drie keer per week en vindt het zeer belangrijk dat zij en haar team goed presteren. Het is voor haar vrijetijdsbesteding. Ze verdient er niets mee.
.....
 - b. Nynke volleybalt in haar vakanties en op de straatvolleybaltoernooien. Het plezier staat bij haar voorop.
.....
 - c. Gerda volleybalt in de volleybalcompetitie in Italië en verdient daar € 250.000,- bruto per jaar. Ze traint tien keer per week en speelt twee keer per week een wedstrijd.
.....
 - d. Carla volleybalt bij de dorpsclub. Ze wil zaterdag graag winnen met haar team.
.....

3. Aerobic is bij een vereniging vaak veel goedkoper dan bij een fitnesscentrum. Waardoor komt dit?
.....
.....

4. I De algemene ledenvergadering is het hoogste orgaan binnen een sportvereniging. Tijdens deze vergadering geven de leden toestemming aan het bestuur om het voorgestelde beleid uit te voeren.
II De commissies zijn eindverantwoordelijk voor het uitvoeren van de werkzaamheden binnen de vereniging.
Geef duidelijk aan welke van deze beweringen juist zijn en waarom.
I want
II want

5. a. Noem twee mogelijke oorzaken voor agressie tijdens het sporten.
1.
 2.
- b. Wat betekent de term 'fair play'?
-

6. Leg uit waarom voetbalvandalisme een maatschappelijke probleem is en niet alleen een probleem voor de clubs uit het betaalde voetbal.
-
-
-

7. Noem ten minste vier manieren waarop verenigingen voldoende geld krijgen om hun sport te organiseren.
1.
 2.
 3.
 4.

8. Het bedrijfsleven is niet meer weg te denken uit de sportwereld.
- a. Waarom is het bedrijfsleven belangrijk voor verenigingen?

.....

 - b. Wat voor belang heeft het bedrijfsleven bij zijn aanwezigheid in de sportwereld?

.....

 - c. Noem ten minste twee gevaren van inmenging van het bedrijfsleven in de sport.
 1.
 2.

9. Een reclamespot op één televisiezender kost zo'n € 3.000,- per 30 seconden. Stel, ABN AMRO betaalt als sponsor van Ajax € 7 miljoen per jaar. De naam van dit bedrijf komt door de sponsoring minimaal 30 uur per jaar op tv. Leg uit waarom sponsoring van Ajax voor dit bedrijf een relatief goedkope manier van reclame maken is.
-
-
-

10. Schrijf een kort opstel over een ervaring met agressie in de sport. Dit kan bijvoorbeeld zijn voorgekomen als speler in een wedstrijd, maar ook als toeschouwer bij een wedstrijd. Probeer ook de oorzaak van de agressie te omschrijven. Geef ten slotte aan of en hoe volgens jou de agressie had kunnen worden voorkomen. Het opstel moet met behulp van de tekstverwerker worden uitgewerkt, waarbij er minimaal twee bijpassende plaatjes in het document moeten staan.

Praktijkopdrachten

11. Zoek eens uit hoeveel en welke sponsors jouw sportvereniging heeft. Ga bij een van deze sponsors eens vragen wat de reden is om jouw sportvereniging te gaan sponsoren.

Sponsors:
.....
.....

Reden van sponsoring:

.....
.....

12. Vraag eens aan een bestuurslid van jouw sportvereniging op welke wijze zij de sponsorgelden besteden. Is er een bepaald beleid met betrekking tot sponsorgelden? Is er bijvoorbeeld een speciale sponsor voor de jeugdafdeling of juist voor het eerste team? Of worden misschien alle sponsorgelden in één pot gedaan en doet het bestuur voorstellen hoe deze gelden worden besteed?

Beleid m.b.t. sponsoring:.....
.....
.....

Besteding sponsorgelden aan:

-
-
-
-

13. In de inleiding heb je kunnen lezen dat 'life-timemotivatie' een belangrijk doel is van de lichamelijke opvoeding op school.

Stel je voor dat je voor een andere sport zou (moeten) kiezen dan de sport die je momenteel beoefent. Zet eens op papier voor welke sport je zou kiezen en waarom. Geef daarbij ook aan of de lessen lichamelijke opvoeding invloed op deze keuze hebben gehad. Welke invloed?

Geef ook aan of je de sport bij een vereniging of instantie wilt gaan beoefenen. Zo ja, welke? Verzamel gegevens van de betreffende vereniging of instantie en omschrijf de trainingsmogelijkheden, accommodatie, mogelijkheden van deelname aan wedstrijden en dergelijke.

Deze opdracht moet met behulp van een tekstverwerker worden uitgevoerd.

14. Informeer bij het dichtstbijzijnde ROC naar de opleidingsmogelijkheden voor beroepen in de sector van sport en bewegen. Noteer van elke opleiding de toelatingseisen en de onderdelen van de opleiding. Geef vervolgens aan op welke manier het programma voor LO 2 nuttig is als vooropleiding voor de gevonden opleidingen op het ROC bij jou in de buurt.

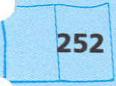
15. Stel dat je later je beroep zou willen uitoefenen in de 'wereld van sport en bewegen'. Kies uit de opleidingen van vraag 14 de opleiding die jou het meest aanspreekt. Geef van die opleiding aan op welk niveau de opleiding wordt verzorgd, wat de opleidingsduur is en wat je vervolgmogelijkheden zijn na het afronden van die opleiding. Werk deze opdracht uit op de computer en maak hierbij in ieder geval een schematische voorstelling van de door jou gevolgde opleidingen, inclusief je vmbo-opleiding.

Beoordeling bewegen en samenleving totaal

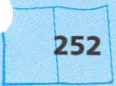
Sportoriëntatie

Theorie

Stageopdracht

Onderdeel

 Totaal sportoriëntatie

Beoordeling

	leerling		mede-leerling				docent		
	4	3	2	1	4	3	2	1	
	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	<input type="text"/>
	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	<input type="text"/>
	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	<input type="text"/>

Totaalbeoordeling LO 2

Totaaloverzicht Examenprogramma vmbo LO 2

A Praktische opdrachten uit bewegen:

	onderdeel	beoordeling
• Spel		
1. Doelspel
2. Terugslagspel
3. Softbalspelvorm
4. Tik-/afgooispel
• Turnen		
1a. Springen
1b. Zwaaien
2.
• Atletiek		
1. Lopen
2. Springen
3. Werpen
• Bewegen op muziek		
1.
2.
• Zelfverdediging		
1.
• Sportoriëntatie

B Praktische opdrachten uit bewegen en regelen:

• Bewegen en regelen		
1. Deelnemer
2. Regelaar

C Praktische opdrachten uit bewegen en gezondheid en samenleving

• Bewegen en gezondheid		
1. Meten en verbeteren fitheid
2. Veiligheid en EHBSO
• Bewegen en samenleving		
1. Theorie

D Handelingsdeel

• Stageopdracht		
1.

Eindoordeel Lichamelijke Opvoeding